

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΜΕΣΟΜΗΔΗΣ ΚΑΙ ΝΟΝΝΟΣ

Τοῦ Μεσομήδους, τοῦ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ ζήσαντος, μεμαρτυρημένως γνήσιος ὕμνος εἶνε μόνος ὁ *Εἰς Νέμεσιν*, ὃς εἶπον καὶ ἀλλαχοῦ (Ἐπ. Ἐτ. Βυζ. Σπ. τόμ. ΙΔ', 1938, σ. 355, 364, 366-367). Τοῦτον γινώσκει καὶ μιμεῖται ὁ Συνέσιος, ὡς ἔδειξα (αὐτόθι), ἀλλ' ὑπ' οὐδενός, καθ' ὅσον γινώσκω, παρατηρήθη, ὅτι καὶ ὁ Νόννος ἐν τοῖς Διονυσιακοῖς φαίνεται γινώσκων αὐτόν.

Ἄλλὰ πρὶν ἢ διαλάβω περὶ τούτου, καλὸν νομίζω νὰ εἶπω ἄλλα τι-νὰ ἀγνοηθέντα ὑπὸ τῶν γραφάντων περὶ τοῦ ὕμνου τοῦ Μεσομήδους.

Τὸν ὕμνον ἐξέδωκαν ἄλλοι τε καὶ ὁ Jan ἐν Mus. script. gr. σ. 468 κέξ., ὁ Wilamowitz ἐν Griech. Verskunst σ. 604 καὶ ὁ Horna ἐν Sitzungsber. der Akad. der Wissensch. in Wien 1928, ἀρ. 207, σ. 38, καθ' ὃν παρατίθεται καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἐνθάδε μετὰ τινων προσθηκῶν καὶ μεταβολῶν.

- Νέμεσι, πτερόεσσα, βίου ῥοπά,
κνανῶπι θεά, θήγυατορ Δίκας,
ἃ κοῦφα φρονάγματα θνατῶν
ἐπέχεις ἀδάμαντι χαλινῶ,
5 ἔχθουσα δ' ἕβριν ὀλοῶν βροτῶν
μέλανα φθόνον ἐκτὸς ἐλαύνεις.
ὑπὸ σὸν τροχὸν ἄστατον, ἀστιβῆ
χαροπὰ μερόπων στρέφεται τύχα,
λήθουσα δὲ παρ πόδα βαίνεις.
10 γανρούμενον ἀνχένα κλίνεις,
ὑπὸ πῆχυν ἀεὶ βίον μετρεῖς,
νεύεις δ' ὑπὸ κόλπον ὄφρ' ἄν ἀεὶ,
ζυγὰ καὶ μέτρα κρατοῦσι.
ἴλαθι, μάκαιρα, δικασπόλε,
15 Νέμεσι, πτερόεσσα, βίου ῥοπά.
Νέμεσιν θεὸν ἄδομεν ἀφθίταν,
Νίκην τανυσίπτερον, ὀμβροίμαν,
νημερτέα καὶ πάρεδρον Δίκας,
ἃ τὰν μεγαλαγορίαν βροτῶν
20 νεμεσῶσα φέρει κατὰ Ταρτάρου.*

5 ἔχουσα V.—6 ἐκτὸς ἐλαύνεις om. V.—[9 παρ πόδα et Synes. παρὰ πόδας Greg. Cyr. Cod. Leid XII, 81, Apostol. VIII, 60 b, XII, 6].—11 βιοτὰν κρατεῖς Synes. Suid.—12 κόλπον ἀεὶ κάτω ὄφρ' VN

κόλπον ὄφρυν κάτω Bellermann [Bergk] κόλπον ὄφρυν ἀεί Wil. —ζυγὸν μετὰ χεῖρα NV μετρά (sic. Mon. Par. 2458 —Θεῶν αἰδομένα φθιταν NV (φθιτάν V) corr. Bellermann ἄφθιτον Wil.—δίκαν corr. Hermann.—20 νεμέσεως ἀφαιρεῖς καὶ ταρτάρου codd. corr. Bellermann : φέρεις, φέρει Wil [Cf. Sch. Eur. Phoen. 183 *Νέμεσις*: θεὰ παρ' Ἑλληνισι τιμωρουμένη τοὺς μεγαλαύχους. τουτέστιν, ὧ θεὰ *νεμεσῶσα*... τοὺς ἀλαζόνας]. [7—8 Lydus De mens. 184 wü].

Ἔχω τὴν γνώμην, ὅτι ἡ σειρὰ τῶν στίχων τοῦ ὕμνου εἶνε τετραγμένη. Τὸ ποίημα ἤρχετο ἀπὸ τοῦ 16 στίχου «*Νέμεσιν θεὸν ἄδομεν ἀφθίταν*», εἶποντο οἱ στίχοι «*Νίκην τανυσίπτερον—κατὰ Ταρτάρου* (17-20) καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἦτο τὸ προοίμιον τοῦ ὕμνου, εἶτα δ' ἠκολούθει τὸ κύριον μέρος αὐτοῦ ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ στίχου «*Νέμεσι, πτερόεσσα, βίον ῥοπά*» καὶ λήγον εἰς τὸν αὐτὸν στίχον (1—15). Πρὸς τοὺς στίχους *Νέμεσιν θεὸν ἄδομεν ἀφθίταν, | Νίκην τανυσίπτερον, ἄμβροίμαν* παραβάλλω τὸν ΛΒ' Ὀμηρικὸν ὕμνον «*Μήνην ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε Μοῦσαι | κλπ.*». Ὅτι δ' οἱ στίχοι «*ἴλαθι μάκαιρα, δικασπόλε, | Νέμεσι, πτερόεσσα, βίον ῥοπά*» (14—15) ἦσαν τὸ τέλος τοῦ ὕμνου, δεικνύουσιν ἄλλοι ὕμνοι, οἷον ὁ Κ' Ὀμηρικὸς Ὑμνος εἰς Ἥφαιστον, ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τοῦ «*Ἥφαιστον κλυτόμητιν ἀείδεο, Μοῦσα λίγεια*», λήγων δ' εἰς τὸν στίχον (8) «*ἀλλ' ἴληθ' Ἥφαιστε· δίδου δ' ἀρετὴν τε καὶ ὄλβον*» καὶ ὁ βραχύτατος ΚΓ' εἰς Δία, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ «*Ζῆνα θεὸν τὸν ἄριστον ἀείσομαι καὶ μέγιστον*», καὶ λήγων εἰς τὸν στίχον «*ἴληθ' εὐρύοπα, Κρονίδη, κύδιστε, μέγιστε*».

Νομίζω, ὅτι ὁ Μεσομήδης ποιῶν τὸν ὕμνον τοῦτον ἔλαβεν ἔν τισι πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν Εὐριπίδην. Παρὰ τούτῳ λέγει ἡ Ἀντιγόνη Φοιν. 182 κέξ.

Ἴώ, | *Νέμεσι* καὶ Διὸς βαρῦβρομοὶ βρονταί,
κεραυνῶν τε φῶς αἰθαλόεν, σύ τοι
μεγαλανορίαν ὑπεράνορα κοιμίζεις.

Μιμούμενος ὁ Μεσομήδης λέγει

16 *Νέμεσιν* θεὸν ἄδομεν ἀφθίταν,
19 ἢ τὰν *μεγαλανορίαν βροτῶν*
20 νεμεσῶσα φέρει κατὰ Ταρτάρου.

Ἡ μίμησις εἶνε προφανής, καὶ ἡ λέξις *μεγαλανορίαν* τοῦ Μεσομήδους βεβαιοῖ τὴν παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ γραφὴν *μεγαλανορίαν*, ἣν πολλοὶ φιλόλογοι μετέβαλον εἰς *μεγαλαγορίαν* κατὰ τὸν Valckenaer, προσκρούοντες εἰς τὴν ῥῆσιν «*μεγαλανορίαν ὑπεράνορα*». Ὁ Δημήτριος Βερναρδάκης ἐν τῇ

ἐκδόσει τῶν Φοινισσῶν σ. 285—286 διαλαμβάνων περὶ τῆς μεταβολῆς τῆς γραφῆς λέγει: « . . . Μόνος ὁ Ἑρμᾶννος, ὁ πρότερον ἀποδεχθεὶς τὴν διόρθωσιν, μεταγνοὺς ἔπειτα ἐξέδωκε τὸ «μεγαλανορίαν» λέγων ὅτι τὸ «μεγαλανορίαν ὑπεράνορα», εἰρημένον κατὰ τὰ παρὰ τοῖς τραγικοῖς *εὐπήχεις χεῖρες, καλλίπηχης βραχίων, καλλίχειρες ὀλέναι κτλ.*, ἔρρωται. Ἄλλ' ἀποκρούει ὁ Γεέλιος τὰ παραδείγματα ταῦτα ὡς ἀλλότρια, ὡς οἰκεῖον δέ, λέγει, *παραδείγματα θὰ ἐθεώρει ἂν εἶπέ τις Ἑλλην εὐπήχεις πήχεις, καλλίχειρες χεῖρες κττ.* Ἄλλ' οὐδ' ἡ ἄλλως ἐμπειρικὴ αὕτη ἀξίωσις τοῦ Γεελίου εἶνε δικαία, ἀφ' οὗ τὸ «πήχεις» καὶ τὸ «χεῖρες» δὲν «εἶνε σύνθετα. Ἄλλως δὲν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς διὰ τί δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ἑλληνιστὶ π. χ. *παρήγορος προσηγορία, κακοφυῆς παραφυάς, φιλανδρία ἀνανδρος*, κττ., ἅτινα ἔχουσι λογικῶς τε καὶ γλωσσικῶς ἄριστα, ὅταν τὰ ἀπαιτῇ ὁ λόγος. Καὶ ὁ Κλότσιος ἐτήρησε τὴν γραφὴν τῆς παραδόσεως. . . ἀλλ' οὐχὶ καὶ πειστικὸν τι ὑπὲρ αὐτῆς εἰπῶν».

Πάντως πειστικὸν περὶ τῆς παραδεδομένης γραφῆς παρὰ τῶ Εὐριπίδῃ εἶνε, ὡς εἶπον, τὸ ἀγνοούμενον ὑπὸ τῶν φιλολόγων χωρίον τοῦ Μεσομήδους. Ἐμνημόνευσα δὲ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Δ. Βερναρδάκη, ὅπως δεῖξω, ὅτι καὶ οὗτος οὐδὲν προσέθηκεν εἰς ὅσα ὀρθῶς εἶπεν ὁ Hermann. Οὐδ' ἔχει σημασίαν τινά, ὅτι αἱ λέξεις *χεῖρες* καὶ *πήχεις* δὲν εἶνε σύνθετοι.

Κατὰ γνωστοτάτας χρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶπεν ὁ Εὐριπίδης «*μεγαλανορίαν ὑπεράνορα*», ὡς εἶπεν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ καὶ «*βαρὺβρομοι βρονταί*», καὶ Ἐκ 65—67 «*βραδύπουν ἤλυσιν ἄρθρων*», καὶ Ἄνδρ. 652—653 «*οὐ πεσήματα | πλεῖσθ' Ἑλλάδος πέπτωκε δοριπειτῆ νεκρῶν*», καὶ Ἰφ. Τ. 144 «*δυσθρηνήτοις ὡς θρήνοις ἔγκειμαι*», καὶ Ἰκ. 603 κέξ. «*εἰ δ' ἀρείφατοι φόνοι μῆλαι στεροτυπεῖς τ' . . . κτύποι φανήσονται*», καὶ Ἡρ. 1070 «*ἀπόκρουφον δέμας ὑπὸ μέλαθρον κρύψω*», καὶ Φοιν. 1055 κέξ. «*τᾶς ἀγρίας ὅτε | δυσξενέτου ξυνετὸν μέλος ἔγνω | Σφιγγὸς ἀοιδου κτέ.*», καὶ 1549 «*πόδα σὸν τυφλόπουν*», καὶ Τρω. 232 «*ταχύπουν ἴχνος*», καὶ Ἄνδρ. 714 «*ἄπαιδας ἡμᾶς δεῖ καταστῆναι τέκνων*»; κλπ.

Ποῦ. ἔτι καὶ «*βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ*», «*ἀπόλος αἰγῶν*», «*σῶν συμβόσια*», «*ποδάριπτρα ποδῶν*», «*εὐπαις γόνος*», «*εὐπαιδα . . . υἷα Πηνελόπης*», «*ἢ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία*», «*ἄπαις γνησίῳ παιδῶν*», «*ἄσκειον . . . ἀσπίδων τε καὶ στρατοῦ*», «*ἀρτίως νεοσφαγῆς*», «*καιρὸς εὐκαιρος*», «*νεωσοίκους ὠκοδομήσαμεν*», «*νεωσοίκους τε ὠκοδομησάμεθα*» κλπ.

Τὸ ἐπίθετον τῆς Νεμέσεως *πτερόεσσα* ἔλαβεν ὁ Μεσομήδης παρὰ δοκίμων ποιητῶν Ὁ Σοφοκλῆς λέγει περὶ τῆς Σφιγγὸς Οἰδ. Τ. 508 «*φανερὰ γὰρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσ' ἦλθε κόρα | ποτέ, κτέ.*», καὶ ὁ Εὐριπίδης περὶ τῆς αὐτῆς Φοιν. 1018 κέξ. «*ἔβας, ἔβας | ὧ πτεροῦσσα, γᾶς λόχευμα | νεο-*

τέρου τ' ἐχίδνας, | Καδμείων ἀρπαγά, κτέ.» καὶ 1041 «ἀ πτεροῦσσα παρ-
θένος». Ἔχω δὲ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Μεσομήδης λέγων «Νέμεσι πτερόεσ-
σα, βίου ῥοπά, κυανῶπι θεά, θύγατερ Δίκας» μιμεῖται τὸ μνημονευθὲν
χωρίον τοῦ Εὐριπίδου «ἔβας, ἔβας, κτέ.», γενεαλογῶν καὶ αὐτὸς τὴν Νέ-
μεσιν, ὡς ὁ τραγικὸς ποιητὴς γενεαλογεῖ τὴν Σφίγγα, ἣ δὲ ῥῆσις τοῦ Με-
σομήδους «βίου ῥοπά» ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τοῦ Εὐριπίδου «Καδμείων
ἀρπαγά».

Ἔχει δὲ ὁ Μεσομήδης τὸ ἐπίθετον πτερόεσσα καὶ ἐν τῷ ἐπιγράμματι
εἰς Σφίγγα Ἄνθ. Παλ. ΙΔ', 63, 3 «πτερόεσσα μὲν ἦν τὰ πρόσω γυνά». Περὶ τοῦ ἐπιγράμματος τούτου τοῦ Μεσομήδους θὰ γράψω διεξοδικῶς
ἐν ἄλλῳ τόπῳ.

Ὁ χαλινός, δι' οὗ ἡ Νέμεσις ἐπέχει «κουῖφα φρουγάματα θνατῶν»
(στ. 3—4) ἐλήφθη ὁσαύτως παρὰ τοῦ Εὐριπίδου λέγοντος Βάχχ. 386—
388 «ἀχαλίνων στομάτων | ἀνόμου τ' ἀφροσύνας | τὸ τέλος δυστυχία». Τοῦτο κατεῖδεν ὁ Συνέσιος καὶ εἶπεν ἐν τῷ ἐπιγράμματι Ἄνθ. Πλαν. 223.

Ἡ Νέμεσις προλέγει τῷ πήχεϊ τῷ τε χαλινῷ
μήτ' ἄμετρον τι ποιεῖν μήτ' ἀχάλινα λέγειν

(ἴδ. τὰ γεγραμμένα ὑπ' ἐμοῦ ἐν *Ποιήμ. Συνέσιον τοῦ Κυρηναίου*, μέρ. Β', = Ἐπετ. Ἐτ. Βυζ. Σπ. τόμ. ΙΔ', 1938, σ. 366) Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Νόννῳ περὶ τῆς Νεμέσεως ΜΗ', 385—386 ὅτι « . . . διέρχεται ἔδρα-
να κόσμον | ἀνέρας ὑψιλόφους ἀλύτω σφίγγουσα χαλινῷ». Παρβ. καὶ Ὅρφ. Ὑμν. 61 Abel « . . . οὐδέ σε λήθει | ψυχὴ ὑπερφρονέουσα λόγων ἀδιακρί-
των ὄρμη».

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Νέμεσις ταυτίζεται ὑπὸ τινων καὶ πρὸς τὴν Ἀδράστειαν
(ἴδ. Νόννον ἐν τοῖς ἔπειτα), ὁ Μεσομήδης λέγων πρὸς τὴν Νέμεσιν (στ. 7)
«μέλανα φθόνον ἐκτὸς ἐλαύνεις» μιμεῖται τὸν Εὐριπίδην, παρ' ᾧ φέρε-
ται Ῥήσῳ 342—343 «Ἀδράστεια μὲν ἂ Διὸς παῖς | εἴργοι στομάτων φθό-
ρον».

Παρατίθεμαι ἐνθάδε καὶ ἀναθηματικὸν ἐπίγραμμα γεγραμμένον εἰς
στήλην εἰκονίζουσαν ἐν ἀναγλύφῳ τὴν Νέμεσιν πτερωτὴν καὶ παρὰ τοὺς
πόδας αὐτῆς τροχόν, ὄφιν καὶ ἄνθρωπον πρηγῆ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ στήλη εὐ-
ρέθη ἐν Πειραιεῖ καὶ νῦν ἀπόκειται ἐν τῷ Λούβρῳ τῶν Παρισίων. Περὶ
τοῦ ἐπιγράμματος διέλαβεν ὁ J. Delamarre ἐν *Revue de philologie*
XVIII, 1894, σ. 226 κέξ., ἔχει δὲ τοῦτο κατὰ τὸν ἐκδότην οὕτως:

*Εἰμὶ μὲν, ὡς ἔσορᾶς, Νέμεσις μερόπων ἀνθρώπων,
 εὔπτερος, ἀθανάτα, κύκλον ἔχουσα πόλου·
 πωτῶμαι δ' ἀνὰ κόσμον αἰεὶ πολυγηθεῖ θυμῷ
 δερκομένα θνατῶν φῦλον αἰεὶ γενεῶν·
 ἀλλὰ με σεμνὸς ἀνὴρ τεῦξες σοφὸς Ἀρτεμίδωρος
 σιῆσεν ἐπ' εὐχολαῖς λαϊνοῖσι τύποις.*

ἘΟ χαρακτῆς παρῆλιπε τὸ προσγεγραμμένον ἰῶτα, ἔγραψε δὲ καὶ τινὰς λέξεις οὐχὶ ὀρθῶς, ὡς εἶνε δυνατόν νὰ ἴδῃ τις ἐν τῇ εἰκόνι τῆς στήλης τῇ κατακεχωρισμένῃ εἰς τὸ Dictionnaire des antiquités Grecques et Romaines τῶν Daremberg καὶ Saglio ἐν λέξει Nemesis (IV, 1, σ. 54). Ἐπὸ τοῦ ἐκδότου οὐδεὶς λόγος γίνεται περὶ τῶν ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων, μόνον παρατηρεῖται, ὅτι ἐγράφη ἐν στίχῳ 5 «τεῦξες», προστεθέντος τοῦ τελικοῦ σίγμα, ἐπειδὴ ἡ ἐπομένη λέξις «σοφὸς» ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γράμματος, καὶ ὅτι ἴσως ἀναγνωστέον εἶνε «τεῦξας» ἀντὶ τοῦ «τεῦξες». Ἀλλ' ἀντὶ νὰ «πολυγηθεῖ» δύναται νὰ ἀναγνωσθῆ ἡ «πολυγηθεί», καὶ τὸ «κύκλον ἔχουσα πόλου» νὰ ἐρμηνευθῆ «ἔχουσα τὸν κύκλον τοῦ οὐρανοῦ, τὸν σύμπαντα κόσμον καθόλου», οὐχὶ δ' ὡς ἐρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ ἐπιγράμματος, ὅτι δηλοῖ τὸν πόλον, ὃν φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡ Νέμεσις. Ἐπεὶ τῆς γνώμης μου ταύτης συνηγορεῖ ὁ Νόννος λέγων περὶ τῆς Νεμέσεως ΜΗ', 384—385 «δαίμονος ἱπταμένης αὐτάγγελος, ὅτι καὶ αὐτὴ | τέτραχα μοιρηθέντα διέρχεται ἔδρανα κόσμου». Ἐν τῷ ἐπιγράμματι τούτῳ ἡ Νέμεσις ἔχει τὸ ἐπίθετον εὔπτερος.

Παρὰ τῷ Νόννῳ ἡ Νέμεσις οἰκεῖ παρὰ τὸ ὄρος Ταῦρον, ἔχει δὲ ἄρμα συρόμενον ὑπὸ γρυπῶν. Ὁ Νόννος, ὡς φαίνεται, γινώσκει τὸ ποίημα τοῦ Μεσομήδους. Ποβ. Μεσομήδη 1 «βίον ῥοπὰ» καὶ Νόνν. Διον. ΜΗ', 381 «βίον στροφώσα πορείην» Μεσομ. 3—4 «ἄ κοῦφα φρογάματα βροτῶν | ἐπέχεις ἀδάμαντι χαλινῶ». καὶ Νόνν. 386 «ἀνέρας ἠψιλόφους ἀλύτῳ σφίγγουσα χαλινῶ» Μεσομ. 19 «τὰν μεγαλοορίαν βροτῶν» καὶ Νόνν. 388 «ἀγήγορα φῶτα» καὶ 379 «πάντας ἀγήγορας». Πικριτίθειμα ἐνθάδε καὶ τὰ τοῦ Νόννου περὶ τῆς Νεμέσεως Διον. ΜΗ', 375 κέξ.

*... Νέμεσιν δὲ μετήμεν· εὔρε δὲ κούρην
 βινεφεῖ παρὰ Ταῦρον, ὅπη παρὰ γείτοσι Κύδων
 παῦσε Τυφραονίης ἐψαύχενα κόμπον ἀπειλῆς·
 καὶ τροχὸς αὐτοκλύστου ἔην παρὰ ποσσὶν ἀνάσσης
 σημαίων, ὅτι πάντας ἀγήγορας εἰς πέδον ἔλκει
 ἐψύθεν εἰλυφώσα δίκης ποινήτορι κύκλω
 δαίμων πανδαμάτειρα, βίον στροφώσα πορείην
 ἀμφὶ δὲ οἱ πεπότητο παρὰ θρόνον ὄρνις ἀλάστρω,
 γρὺν πτερόεις, πισύρων δὲ ποδῶν κονφίζετο παλμῶ*

δαίμονος ἰπταμένης ἀτάγγελος, ὅτι καὶ αὐτὴ
τέτραχα μοιρηθέντα διέρχεται ἔδρανα κόσμου,
ἀνέρας ὑφιλόφους ἀλύτω σφίγγουσα χαλινῶ,
ἀντίτυπον μίμημα, καὶ ὡς κακότητος ἱμάσθλη,
ὡς τροχὸν αὐτοκύλιστον, ἀγήνορα φῶτα κυλίνδει.

Ἡ Ἄρτεμις εἶπε πρὸς τὴν Νέμεσιν τὰς λοιδορίας τῆς Αὔρας καὶ παρεκάλεσεν αὐτήν, ὅπως τιμωρήσῃ τὴν «κερτομέουσαν» (στ. 420). Ἡ Νέμεσις ὡς Δίκη ἐθάρρυνε τὴν Ἄρτεμιν καὶ ἀπεκρίνετο πρὸς αὐτήν: 439

ὡς φαμένην θάρσυνε Δίκη καὶ ἀμείβετο μύθῳ | κτέ.

(ὅτι «ἀγρότις Αὔρη παρθενικὴν ἤλεγξε καὶ οὐκέτι παρθένος ἔσται» 445-446). Ἡ Ἄρτεμις ἀπέρχεται καὶ ἡ Νέμεσις ὡς Ἀδρήστεια ἔρχεται πρὸς τὴν Αὔραν, στ. 439 κέξ.

καὶ οὔρα κάλλιπε κούρη

Ἄρτεμις ἐξομένη κεμάδων τετράζυγι δίφρῳ
καὶ Φρυγίης ἐπέβαιεν· ὁμοζήλῳ δὲ πορείῃ
παρθένος Ἀδρήστεια μετήιε δύσγαμον Αὔρην,
γρῦπας ἀμιλλητήρας ὑποξεύξασα χαλινῶ·
καὶ ταχινὴ περιφόρητο δι' ἠέρος ὠκέϊ δίφρῳ,
καὶ δρόμον ἐστήριξεν ὑπὲρ Σιπύλοιο καρήνον
Γανταλίδος προπάροιθε λιθογλήροιο προσώπου,
πιτηνῶν τετραπόδων σκολιὸς σφίγγουσα χαλινούς·
Αὔρης δ' ἐγγὺς ἴκανε ἀγήνορος, ὑψίνοον δὲ
αὐχένα δειλαίης ὀφιώδει τύπεν ἱμάσθλη,
καὶ μιν ἀνεστινφέλιξε δίκης τροχοειδέϊ κύκλῳ,
καὶ νόον ἄφρονα κάμψεν ἀκαμπέος ἀμφὶ δὲ μίτρην
παρθενικῆς ἐλέλιξεν ἐχιδνήεσσαν ἱμάσθλην
Ἄργολις Ἀδρήστεια· χαριζομένη δὲ θεαίνῃ
ὄπλισεν ἄλλον ἔρωτα κασιγνήτῳ Διονύσῳ | κτέ.

470 καὶ Νέμεσις πεπότητο νιφοβλήτῳ παρὰ Γαύρῳ,
εἰσόκε Κῦδνον ἴκανε τὸ δεύτερον . . . . .

Ὁ Νόννος λέγων 378 «καὶ τροχὸς αὐτοκύλιστος ἔην παρὰ ποσσὶν ἀνάσσης» εἶχε πᾶντως πρὸ ὀφθαλμῶν ἀπεικονίσεις τῶν μεταγενεστέρων χρόνων τῆς Νεμέσεως, ἐν αἷς ὁ τροχὸς εἶνε παρὰ τοὺς πόδας αὐτῆς Περὶ τούτου καὶ περὶ τοῦ πήχεως, τοῦ χαλινοῦ, τοῦ ζυγοῦ κλπ. ἴδ. *Roscher Lex z. gr. u. röm. Mythol.* ἐν λ. *Nemesis* (ὑπὸ G. Rossbach), *Daremberg-Saglio Dictionn. des antiquités etc.* IV, 1, σ. 52—55. ἐν λ. *Nemesis* (ὑπὸ A. Legrand).

Ε. Α. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΣ